

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเมืองได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับสังคมมนุษย์และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ การเมืองที่ดีมักจะทำให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดี แต่หากการเมืองที่เลวย่อมส่งผลทำให้ชีวิตมนุษย์เลวยิ่งไปกว่านั้น (อมร รักษาสัตย์ 2549 : 6) แต่ความสงสัยที่ว่าการเมืองเกี่ยวข้องกับทุกสิ่งทุกอย่างแม้กระทั่ง คน สัตว์ สิ่งของ อิฐ หิน ปูน ทราย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งมีชีวิตที่จะเกี่ยวข้องกับการเมืองได้ เหมือนเช่น การนำเอาสัตว์มาทดลองตามวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อค้นหาความเกี่ยวเนื่องกับการเมืองให้เห็นด้วยตาเปล่าหรือการสัมผัสด้วยมือ บางครั้งมนุษย์มักจะมีเชื่อถือต่อเทวดา นางฟ้า รวมไปถึงสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น คุณงามความดีที่เปรียบเสมือนสีขาว หรือมีความกลัวต่อสิ่งที่มองด้วยตาเปล่าไม่เห็นอย่าง ภูติ ผี ปีศาจ และความเลวที่เปรียบเสมือนสีดำ เหตุใดมนุษย์จึงเกิดความเชื่อและความกลัวขึ้นมา และเมื่อเกิดความกลัวขึ้นมาแล้วมนุษย์มักจะสรรสร้างวิธีการที่จะต่อต้านและต่อสู้กับสิ่งที่มองด้วยตาเปล่าไม่เห็นแต่ได้เข้าไปอยู่ในห้วงคำนึงของมนุษย์เองเพื่อปลดเปลื้องความกลัวให้หลุดพ้นไป

การเมืองก็เช่นกัน เราไม่สามารถที่จะสัมผัสได้เหมือนเช่นการจับสิ่งของ แต่ทำไมเราถึงรู้ได้ว่าเป็นเรื่องของการเมือง และอะไรเป็นตัวบ่งชี้ว่านี่คือ “การเมือง” ที่สามารถแสดงให้เห็นได้ ด้วยความสงสัยทำให้เกิดคำถามที่อยากจะศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเมืองสามารถศึกษาได้ ทุกสิ่งทุกอย่างหรือไม่ และจะศึกษาอย่างไรให้สามารถสื่อสารออกมาให้อยู่ในรูปของความเกี่ยวเนื่องกับการเมือง การค้นหาคำตอบที่ว่า “คือสิ่งที่เราเห็นได้” ซึ่งเป็นการตอบคำถามที่นำเอาเกณฑ์ของการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสมาเป็นเหตุผลสนับสนุนว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์รับรู้ได้ไม่ว่าจะด้วยประสาทสัมผัสหรือการรับรู้ด้านใดด้านหนึ่งว่าเป็น “การเมือง” ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองทั้งหมด หากเริ่มที่ “การเมือง” ในโลกของการรับรู้ของมนุษย์แล้วนั้น ทราบกันโดยทั่วไปว่า มนุษย์รู้ถึงการมีอยู่ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ต่อเมื่อรับรู้อย่างหยابในความเป็นรูปธรรม (Extension) ของสิ่งนั้นก็คือ การมีอยู่ในลักษณะแรก และลักษณะต่อมาของการมีอยู่ก็คือ การนำเอาลักษณะของการมีอยู่แบบรูปธรรมนั้นมาประมวลเข้าด้วยกันเพื่ออธิบายแทนค่าความหมาย คุณลักษณะ และสถานะของสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มนุษย์รู้ และยอมรับว่ามีอยู่หรือแม้แต่การเมืองที่เป็นการเมืองแค่ความหมายเป็นคุณลักษณะ เป็นสถานะที่ต้องอาศัยการเมืองจริงทางรูปธรรมมาเป็นเครื่องมือ

นำพาให้สื่อไปถึงการมีอยู่อีกลักษณะหนึ่งซึ่งตรงข้ามกันแต่เกี่ยวเนื่องกันไม่อาจแยกออกจากกันได้ คือ ลักษณะนามธรรม (Abstract) ที่บ่งบอกถึงความเกี่ยวเนื่องกันได้อย่างเห็นได้ชัดยิ่ง (นิติ เชื้อสถาปนศิริ 2544 : 2)

เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันอยู่ระหว่างสองลักษณะระหว่างรูปธรรมและนามธรรมที่สื่อถึงความมีอยู่และเกี่ยวเนื่องกันกับการเมืองนั้น มักจะหนีไม่พ้นต่อการนำเอา เรื่องของสัญลักษณ์ (Symbol) ที่มีความหมายถึง สิ่งที่กำหนดนิยามกันขึ้นเพื่อให้ใช้หมายความแทนอีกสิ่งหนึ่ง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 820) หรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายอย่างกว้างว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งหนึ่งที่มีความหมายถึงอีกสิ่งหนึ่ง (มานิตย์ นวลละออง 2540 : 13) หมายความว่า การเมืองอยู่ได้ในสิ่งใดก็ตามก็ด้วยอำนาจของการให้ความหมายเช่นนั้น (นิติ เชื้อสถาปนศิริ 2544 : 4) และในการศึกษาถึงความเกี่ยวเนื่องของการเมืองนี้ผู้ศึกษาได้พยายามสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองว่าการเมืองคืออะไรและเป็นอย่างไร ซึ่งในที่นี้ เดวิด ฮิลตัน ได้อธิบายว่า “การเมืองเป็นเรื่องของการใช้อำนาจรัฐเพื่อการแบ่งปันจัดสรรทรัพยากรที่มีคุณค่าอันมีอยู่อย่างจำกัดในสังคมเพื่อความเป็นธรรม” ซึ่งส่วนตัวผู้ศึกษาเองกลับมองเห็นว่า “การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจและผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจเองมากกว่าที่จะแบ่งปันทรัพยากรอันมีคุณค่าให้แก่คนในสังคมอย่างเป็นธรรม” เมื่อคำว่าการเมืองถูกใช้ในบริบทและสถานการณ์ที่ต่างกันย่อม ก่อให้เกิดความหมายแตกต่างกันจนทำให้คิดต่างออกไปว่าการเมืองเป็นอย่างที่กล่าวมาจริงหรือ และการจะตอบคำถามใดจะต้องมีการตั้งคำถามเสียก่อนจึงจะตอบคำถามได้ ผู้ศึกษาจึงได้เลือกเอาสิ่งที่มองเห็น แต่ไม่ได้มีชีวิตตัวอย่างเช่น มนุษย์ สัตว์ สิ่งของ มาศึกษาหาความหมายทางการเมืองโดยนำเอาสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวตนของมนุษย์และมนุษย์เป็นผู้สร้างมันขึ้นมาให้ดำรงอยู่เพื่อเป็นตัวแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ต้องการสื่อให้ได้รับรู้และสิ่งนั้นก็คือ “อนุสาวรีย์”

อนุสาวรีย์เป็นสิ่งก่อสร้างที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนและเด่นชัด มักจะมีคนเอ่ยอ้างว่าเป็นอนุสาวรีย์ของผู้หนึ่งผู้ใด ถูกก่อสร้างในสมัยใดสมัยหนึ่ง มีการก่อสร้างโดยการนำเอา อิฐ หิน ปูน ทราย มาปั้นหล่อหลอมให้เกิดเป็นอนุสาวรีย์ตามที่เรารวบรวมกัน อนุสาวรีย์ที่พบเห็นมักจะฉายให้เห็นภาพของความพยายามที่จะเป็น “อมตะ” แม้สิ่งที่ถูกกล่าวถึงโดยผ่านอนุสาวรีย์นั้นจะดับสูญไปแล้ว แต่ความเป็น “อมตะ” ของอิฐ หิน ปูน ทราย ยังสามารถที่จะมองเห็นได้ในปัจจุบันทั้งยังมีหลายท่านที่ได้เอ่ยอ้างความพยายามของมนุษย์ที่จะสร้างความเป็น “อมตะ” ไว้ให้คงอยู่ชั่ววันนิรันดร์ ดังที่ เอนไซโคล พีเดีย บริเทนนิกา (Encyclo Paedie Britannica) กล่าวว่า “อนุสาวรีย์” หมายถึงวัตถุต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะหรือขนาดอย่างไรก็ตามที่สร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงเหตุการณ์หรือบุคคลสำคัญเป็นเป้าหมายพื้นฐาน สิ่งก่อสร้างเหล่านี้ได้สะท้อนค่านิยมของสังคม

ที่มีต่อความเป็นอยู่ของปัจเจกชนและวรรณคดีที่มีต่อเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ (พิบูลย์ หัตถกิจโกศล 2527 :1) และอนุสาวรีย์ยังหมายถึง สิ่งก่อสร้างไว้เป็นที่ระลึกถึงบุคคลหรือเหตุการณ์สำคัญ เช่น อาควร หลุมฝังศพ รูปปั้น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 : 1329) เมื่อครบรอบวันก่อสร้างอนุสาวรีย์เราจะเห็นผู้นำประเทศไปวางพวงมาลาต่ออนุสาวรีย์เปรียบเสมือนเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่แสดงให้เห็นว่า อนุสาวรีย์ได้กลายเป็นตัวแทนอย่างหนึ่งของประเทศที่แสดงให้เห็นความสำคัญของบุคคลผู้เป็นตัวแทนของประเทศ และยังสะท้อนเหตุการณ์ทางการเมือง การปกครองหลายรูปแบบให้เห็นผ่านอนุสาวรีย์ และสถานที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์มักจะอยู่ตามสถานที่สาธารณะหรือตามถนนหนทางที่สำคัญเพื่อให้ประชาชนได้มองเห็นเด่นชัดตลอดเวลาทั้งยังมุ่งสร้างความสำคัญของอนุสาวรีย์ให้ประชาชนที่พบเห็นเกิดความรักและบูชาอนุสาวรีย์ในแง่ที่ดีงามมีคุณค่า ในอดีตที่ผ่านมาการก่อสร้างอนุสาวรีย์มักจะเป็นการก่อสร้างโดยรัฐ หรือผู้มีอำนาจเสมอ แม้ในปัจจุบันก็เช่นกันการก่อสร้างอนุสาวรีย์อย่างใดอย่างหนึ่งจะต้องมีการขออนุญาตก่อสร้างโดยผ่านกระบวนการของรัฐซึ่งเป็นผู้อนุญาตให้จัดสร้างได้

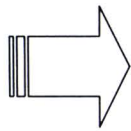
อนุสาวรีย์ปราบฮ่อก็เช่นเดียวกันจัดได้ว่าเป็นโบราณสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคายสร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงการต่อสู้ระหว่างทหารไทยกับพวกฮ่อที่เข้ามารุกรานเขตแดนไทย จนในที่สุดไทยก็ได้รับชัยชนะขับไล่พวกฮ่อออกไปจากดินแดนไทยได้สำเร็จ ปัจจุบันอนุสาวรีย์ปราบฮ่อยังคงตั้งตระหง่านอยู่ที่จังหวัดหนองคายจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน แต่น้อยคนที่จะเกิดความรู้สึกใคร่รู้ว่าอนุสาวรีย์ปราบฮ่อเกี่ยวเนื่องกับการเมืองหรือไม่ ถ้าเกี่ยวเนื่องอาจเป็นความท้าทายที่จะต้องค้นหาความเกี่ยวเนื่องทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อว่ามีนัยหรือความหมายที่แฝงเร้นไว้มากกว่าการที่จะมองเป็นเพียงสิ่งที่แสดงความระลึกถึงวีรกรรมการต่อสู้กับฮ่อเพียงอย่างเดียว หรือมีนัยทางการเมืองที่ซ่อนเอาไว้ภายใต้อนุสาวรีย์เพื่อต้องการให้มีการค้นหาความหมายดังที่เช็คสเปียร์ (Shakespeare) เคยเอ่ยอ้างว่า “คำบางคำล้นแล้วแต่ซ่อนความนัย” แล้วอนุสาวรีย์ปราบฮ่อได้ซ่อนความนัยอะไรไว้ให้ศึกษา การที่จะค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบจึงได้ตั้งประเด็นการศึกษาครั้งนี้ว่า “นัยทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ” เพื่อค้นหานัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษานัยทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ

3. กรอบการวิจัย

นัยทางการเมืองของ
อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ

1. นัยทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์เดิม
 - 1.1 อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ: เครื่องมือในการสร้างรัฐชาติสมัย
สมบูรณาญาสิทธิราชย์
 - 1.2 ความเป็นสัญลักษณ์จากรูปลักษณ์อนุสาวรีย์องค์เดิม
พื้นที่ ภาษา และบทจารึก
 - 1.2.1 ความเป็นสัญลักษณ์จากลักษณะทาง
สถาปัตยกรรมของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์เดิม
 - 1.2.2 ความเป็นสัญลักษณ์แห่งการแสดงอำนาจและ
ความชอบธรรมผ่านคำจารึก
 - 1.2.3 ความเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกผ่านพื้นที่
ก่อสร้างอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ
 - 1.2.4 ความเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกผ่านการจารึก
4 ภาษา
2. นัยทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่
 - 2.1 นัยทางการเมืองของการย้ายสถานที่เพื่อก่อสร้าง
อนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่
 - 2.2 การผลิตซ้ำความเป็นชาตินิยมสู่ความเป็นสมัยใหม่
 - 2.3 นัยทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่สื่อ
ผ่านสัญลักษณ์
 - 2.3.1 สัญลักษณ์ครุฑ
 - 2.3.2 สัญลักษณ์พิธีกรรมบวงสรวง
 - 2.4 นัยทางการเมืองสื่อผ่านการใช้พื้นที่ของอนุสาวรีย์
ปราบฮ่อองค์ใหม่
3. เปรียบเทียบนัยที่เกิดขึ้นระหว่างตัวอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ
องค์เดิมกับองค์ใหม่

การวิจัยเรื่องนัยทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงนัยอนุสาวรีย์ปราบฮ่อโดยนำแนวคิดเรื่องอนุสาวรีย์ แนวคิดเรื่องวาทกรรม แนวคิดเรื่องสถาปัตยกรรม แนวคิดเรื่องอำนาจและความชอบธรรมทางการเมือง แนวคิดเรื่องสื่อสารโดยใช้สัญลักษณ์ แนวคิดเรื่องการตีความ แนวคิดเรื่องกษัตริย์นิยม แนวคิดความเป็นชาตินิยม แนวคิดเทวราชา ธรรมราชาและจักรพรรดิราชา และทฤษฎีสัญญาประชาคมมาใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. นัยทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์เดิม เป็นการศึกษา นัยทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์เดิมที่ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2429 ซึ่งตั้งอยู่ด้านหลังสถานีตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย โดยแบ่งเป็นหัวข้อย่อยดังนี้

1.1 อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ : เครื่องมือในการสร้างรัฐชาติสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นการศึกษา นัยทางการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อในช่วงที่มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

1.2 ความเป็นสัญลักษณ์จากรูปลักษณ์อนุสาวรีย์องค์เดิม พื้นที่ ภาษา และบทจารึก เป็นการนำเอาสัญลักษณ์ภายนอกของตัวอนุสาวรีย์ปราบฮ่อมาค้นหาสัญลักษณ์เพื่อแสดงนัยทางการเมืองที่เกิดขึ้น เช่น พื้นที่ ภาษา และบทจารึก

1.2.1 ความเป็นสัญลักษณ์จากลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์เดิม เป็นการนำเอาลักษณะทางสถาปัตยกรรมมาค้นหาสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นจากรูปลักษณ์ตัวอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ

1.2.2 ความเป็นสัญลักษณ์แห่งการแสดงอำนาจและความชอบธรรมผ่านคำจารึก เป็นการนำเอาแนวคิดเรื่องอำนาจและความชอบธรรมทางการเมืองมาค้นหาสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นผ่านคำจารึก

1.2.3 ความเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกผ่านพื้นที่ก่อสร้างอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ เป็นการนำเอาพื้นที่ก่อสร้างอนุสาวรีย์ปราบฮ่อมาค้นหาสัญลักษณ์ที่แสดงนัยทางการเมืองที่เกิดขึ้น

1.2.4 ความเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกผ่านการจารึก 4 ภาษา เป็นการนำเอาภาษาที่จารึกไว้บนตัวอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ 4 ภาษา มาค้นหาสัญลักษณ์เพื่อแสดงนัยทางการเมืองที่เกิดขึ้น

2. นโยบายการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่ เป็นการนำเอาอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่ที่สร้างใน พ.ศ. 2492 ซึ่งตั้งอยู่ด้านหน้าศาลากลางจังหวัดหนองคายหลังเก่ามาคั่นหานโยบายการเมือง โดยแบ่งหัวข้อย่อยดังนี้

2.1 นโยบายการเมืองของการย้ายสถานที่เพื่อก่อสร้างอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่ เป็นการนำเอาการย้ายสถานที่ตั้งอนุสาวรีย์ปราบฮ่อจากเดิมตั้งอยู่สถานีตำรวจภูธรจังหวัดหนองคายมาสร้างใหม่อยู่ด้านหน้าศาลากลางจังหวัดหนองคายหลังเก่ามาคั่นหานโยบายการเมืองที่เกิดขึ้น

2.2 การผลิตซ้ำความเป็นชาตินิยมสู่ความเป็นสมัยใหม่ เป็นการนำเอาแนวคิดความเป็นชาตินิยมมาอธิบายนโยบายการเมืองของการผลิตซ้ำความเป็นชาตินิยมสู่ความเป็นสมัยใหม่ของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อที่เกิดขึ้น

2.3 นโยบายการเมืองของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่สื่อผ่านสัญลักษณ์ เป็นการนำเอาสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนตัวอนุสาวรีย์ปราบฮ่อมาคั่นหานโยบายการเมืองที่เกิดขึ้น ดังนี้

2.3.1 สัญลักษณ์ครุฑ ที่ปรากฏบนตัวอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ

2.3.2 สัญลักษณ์พิธีกรรมบวงสรวง ที่เป็นการประกอบพิธีต่าง ๆ ในงานฉลองอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ ในวันที่ 5 มีนาคม ของทุกปี

2.4 นโยบายการเมืองสื่อผ่านการใช้พื้นที่ของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่ เป็นการนำเอาพื้นที่ที่ตั้งของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่มาคั่นหานโยบายการเมืองที่ปรากฏผ่านการใช้พื้นที่ของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์ใหม่

3. เปรียบเทียบนโยบายที่เกิดขึ้นระหว่างตัวอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์เดิมกับองค์ใหม่ เป็นการนำเอานโยบายการเมืองที่เกิดขึ้นระหว่างอนุสาวรีย์ปราบฮ่อองค์เดิมและองค์ใหม่มาเปรียบเทียบนโยบายการเมืองที่เกิดขึ้นว่ามีความเหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไร

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ได้กำหนดขอบเขตออกเป็น 3 ด้าน ประการแรก คือ ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการนำเอาอนุสาวรีย์ปราบฮ่อเป็นตัวหลักในการศึกษาหาคำหรือความหมายทางการเมืองที่แสดงออกผ่านอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ ซึ่งเป็นอนุสาวรีย์ที่มีค่าควรแก่การสักการบูชาคู่บ้านคู่เมือง จังหวัดหนองคายมาแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยค้นหาจากการสืบค้นจุดกำเนิดทางประวัติศาสตร์ของการสร้างอนุสาวรีย์ในระหว่าง พ.ศ. 2418 คือปีที่เกิดเหตุการณ์ที่ฮ่อได้เตรียมทัพที่ทุ่งเชียงคำ

จะยกลงมาทางเมืองเวียงจันทน์เพื่อเข้ามาตีประเทศไทย ผ่านทางจังหวัดหนองคาย จนถึง พ.ศ. 2551 และยังพิจารณาค้นหานัยทางการเมืองผ่านทางรูปลักษณะภายนอกของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ ที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด ประการที่สอง ขอบเขตด้านพื้นที่ที่กำหนดพื้นที่สถานที่ตั้ง อนุสาวรีย์ปราบฮ่ออยู่ในจังหวัดหนองคาย ซึ่งมีสถานที่ตั้งสองแห่ง คือ สถานที่ตั้งแห่งแรก ด้านหลังสถานีตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย และสถานที่ตั้งแห่งที่สอง ด้านหน้าศาลากลางจังหวัด หนองคายหลังเก่า และประการที่สาม ขอบเขตด้านเวลา คือ ช่วงระยะเวลาใน พ.ศ. 2429 และ พ.ศ. 2492

5. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary Research) เป็นหลักโดยศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอนุสาวรีย์ปราบฮ่อไม่ว่าจะเป็น เอกสารทางวิชาการ เอกสารทางประวัติศาสตร์ของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อทั้งหมด โดยศึกษาจาก หนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความข้อมูลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอนุสาวรีย์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงตีความ (interpretative or interpretive analysis) โดยให้ถือว่าลักษณะที่มองเห็นด้วยตาเปล่า ขององค์อนุสาวรีย์ปราบฮ่อทั้งรอบด้านเป็นตัวบท (text) ของการตีความและนำแนวทางการศึกษา แบบ “สัญวิทยา”¹ (semiology approach) คือการให้นำสัญวิทยามาเป็นตัวค้นหาความหมาย เพื่ออ้างอิงถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ปรากฏอยู่ในความคิดของมนุษย์ คือ “สัญลักษณ์” และสัญลักษณ์ซึ่ง มีความหมายรวมถึงคำอื่น ๆ ที่มีนัยเชิงสัญลักษณ์ด้วย เช่น สัญญะ (Sign) รหัส (Code) สัญญาณ (Signal) เครื่องหมาย (Mark or emblem) การเปรียบเทียบความหมาย (Allegory) เครื่องหมายแสดงความเป็นพวกพ้อง (Insignia) และผังภาพ (Pictogram) มาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจในข้อมูลที่เกี่ยวข้องอยู่กับหลักของการวิเคราะห์ในเชิงตีความและนำเอาวาทกรรมมาใช้ วิเคราะห์ร่วมกับวิธีการวิจัยเอกสารรวมถึงแนวความคิดเรื่องอำนาจ (Power) ความชอบธรรม (Legitimacy) ความเชื่อในการก่อสร้างอนุสาวรีย์ การใช้ภาษาในการสื่อสารความหมาย มาวิเคราะห์ทำความเข้าใจต่อลักษณะความหมายที่มีหรืออาจมีปรากฏจากการตีความตามตัวบท

¹ “สัญวิทยา” ในที่นี้ขอใช้รูปแบบการเขียนคำว่า “สัญวิทยา” ตามแบบของ รศ.ดร.ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร ใน สัญวิทยาโครงสร้าง นิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษา รัฐศาสตร์ วิชาฯ กรุงเทพฯ : 2545

ที่ปรากฏอยู่ของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ ส่วนการนำเสนอเนื้อหาสาระบทวิเคราะห์นี้จะใช้การวิเคราะห์พรรณนาความ (Descriptive analysis)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อและความสำคัญของอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ

6.2 ทำให้ทราบถึงนัยทางการเมืองขององค์อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ

6.3 ทำให้ทราบถึงปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นต่ออนุสาวรีย์ปราบฮ่อในสถานการณ์ปัจจุบัน

6.4 ทำให้สามารถนำหลักวิชาทางรัฐศาสตร์มาใช้ในการศึกษาหาความรู้ในสิ่งที่ไม่เป็นการเมืองให้เป็นเรื่องของการเมืองได้